Målgruppe: Udskolingen og 1. g **Fag:** Dansk, samfundsfag, drama

FRONTLØBERNE

UNDERVISNINGSMATERIALE Udarbejdet af Karen Zenia Hal Hermansen

BÆREDYGTIGT UNGDOMS TEATER

VÆRKVÆRK

TEATER TIL TEENAGERE

FRONTLØBERNE er støttet af

INDHOLD

OM MÆRKVÆRK 3

OM FRONTLØBERNE 3

OM UNDERVISNINGSMATERIALET 4

AFSNIT 1: FORESTILLINGSANALYSE 5
1.1 statueøvelse 5
1.2 Referat af forestillingen 6
1.3 teatergenre 6
1.4 Afprøv en teatergenre 7

AFSNIT 2: PRISEN FOR HÅB ER AT HANDLE 8
2.1 Sæt jer i bevægelse 8
2.2 Ringe i vandet 9

AFSNIT 3: LAD OS TALE OM DET! 13
3.1 Stof til eftertanke 13
3.2 Inspiration - interview 13
3.3 Skriv talen 14
3.4 Hold talen og gå viralt 15

OM MÆRKVÆRK

I 2015 etablerede Anne Gry Henningsen MÆRKVÆRK. MÆRKVÆRK skaber teateroplevelser, der rammer ned i de unges liv og udfordringer. Ambitionen er at skabe teater til teenagere, der perspektiverer og sætter gang i dialogen om de tematikker, de udfordres af på vejen til at blive voksne.

MÆRKVÆRK skaber forestillingerne i tæt samarbejde med unge, så vi ikke blot reproducerer egne forestillinger om, hvordan unge tænker og har det. Med afsæt i de unges livsverdener skaber vi kunstneriske oplevelser, hvor det unge publikum bliver spejlet og får et udgangspunkt for videre refleksion og stillingtagen til deres liv.

OM FRONTLØBERNE

EN FORESTILLING OM AT GÅ FORREST IMENS ISEN SMELTER

Men hvad skete der efter fredag den 15. marts 2019, hvor flere end 1,5 millioner skolelever og studerende gik i strejke for klimaet? Hvor der var 2.083 aktioner i 125 lande verden over. Hvor den unge klimaaktivist Greta Thunberg var på alles læber og krævede, at verdens ledere handlede som var deres hus i brand. Og hvad sker der nu? Venter vi på, at vandet kommer?

> **Vi var de første unge, der for alvor mærkede klimaforandringerne. Og de sidste, der kunne standse dem. Vi gjorde det til vores mission at være dem, der tog ansvaret på os.**

Frontløberne giver fanden i pænheden og stiller sig ikke tilfredse med at vække til refleksion og debat. Frontløberne går linen ud og kalejdoskopisk til værks, når de med hørespil, lignelser og brandtale vil vække publikums indre aktivist. For de har erkendt, at prisen for håb er at handle. NU.

MEDVIRKENDE Jacob Teglgaard & Anne Gry Henningsen **INSTRUKTØR** Petra Adlerberth-Wik **SCENOGRAF** Siggi Óli Pálmason
LYSDESIGNER Jari Matsi **LYD** Jes Theede **MANUSKRIPT** Alexandra Moltke Johansen + holdet **DRAMATURGISK ASSISTENT** Signe Regitze Berg
FORESTILLINGSLEDER & DRAMAPÆDAGOG Karen Zenia Hal Hermansen **KONSULENT I BÆREDYGTIGT TEATER** Whitney Byrn **GRAFIKER** Robin Neil Hart
FOTOGRAF Per Morten Abrahamsen **PR, PRESSE & TURNÉSALG** Janne Hovmand Storm **PRODUCENT** Karoline Michelsen **IDÉ** MÆRKVÆRK

OM UNDERVISNINGSMATERIALET

Undervisningsmaterialet tager udgangspunkt i klimakrisen set fra et teaterperspektiv med øvelser på gulvet og ved tavlen. Formålet er at vise, hvordan teatret, gennem æstetiske og sceniske virkemidler, kan italesætte vigtige samfundsmæssige udfordringer og sætte problemer til debat. Materialet sigter endvidere på at aktivere krop og stemme og give eleverne redskaber til at tage ordet i større forsamlinger og give udtryk for deres holdninger. Det er vores ambition, at de unge får et udgangspunkt for videre refleksion, stillingtagen og handlen i deres liv.

Undervisningsmaterialet er delt ind i tre afsnit:

AFSNIT 1: FORESTILLINGSANALYSE

Afsnit 1 består af øvelser og opgaver, som har til formål at få eleverne til at reflektere over, tolke og arbejde med forestillingens tematik, budskaber og teatrale virkemidler.

AFSNIT 2: PRISEN FOR HÅB ER AT HANDLE

Gennem øvelserne og opgaverne i afsnit 2 får eleverne en indsigt i, hvordan man kropsligt og kreativt kan gå til værks for at skabe politisk engagement og en demokratisk stemme.

AFSNIT 3: LAD OS TALE OM DET

Afsnit 3 består af retoriske opgaver og kropslige øvelser, som giver eleverne stærke mundtlige, skriftlige og analytiske kompetencer.

AFSNIT 1: FORESTILLINGSANALYSE

1.1 STATUEØVELSE

- Klassen sidder på gulvet med front mod et åbent gulvareal.
- Læreren siger et tema højt (se cirklen med ideer).
- En elev går op på "scenen" og stiller sig i en positur med inspiration fra denne tematik.
- En anden elev går op og "tilføjer" en positur til figuren/statuen.
- Bliv ved til der er 5 elever i en samlet figur.
- De 5 elever fastfryser figuren imens resten af klassen diskuterer:
  - Hvad forestiller figuren?
  - Hvilke historier, stemninger eller betydninger opstår der i figuren?
  - Hvad får I ud af at se på figuren?

IDEER TIL TEMATIKKER

1.2 REFERAT AF FORESTILLINGEN

- Alle stiller sig i en rundkreds.
- Underviseren står i midten og udpeger en elev til at fortælle frit om forestillingen.
- Eleven må ikke stoppe talestrømmen før underviseren peger på en ny, som fortsætter med at fortælle.
- Øvelsen fortsætter til underviseren vurderer, at man er godt omkring forestillingen.
- Alle sætter sig og skriver enkeltvis en halv sides referat af forestillingen.

1.3 TEATERGENRE

Gå sammen i mindre grupper af 3-4 elever

Undersøg på nettet:
- Hvad betyder devising teater?
- Hvad er en montageforestilling?

DISKUSSIONSSPØRGSMÅL I GRUPPERNE

- Hvorfor tror I teater MÆRKVÆRK har valgt at bruge devising som arbejdsform i udarbejdelsen af FRONTLØBERNE?
- Beskriv hvordan FRONTLØBERNE passer ind i teaterformen montage.
- Hvordan påvirkede forestillingen dig helt overordnet?
  Var der noget der gjorde dig vred, frustreret, bange, glad, trist?
  Hvorfor følte du sådan?

1.4 AFPRØV EN TEATERGENRE

I skal nu, i de samme grupper, prøve at arbejde med devising.

- Bliv enige om 3 nedslag/scener fra forestillingen, som I husker særlig tydeligt og som gjorde indtryk på jer. Hvilke virkemidler var med til at gøre disse scener indtryksfulde?
- Bliv enige om 1 scene som gjorde mest indtryk på jer.
- Find et stykke papir og tag alle noget at skrive med. Nu skal I tænke på scenen og skiftevis skrive et ord, som dukker op i jeres hoved, når I tænker på scenen. Det kan være hvad som helst. Intet er forkert.
- Bliv ved med skiftevis at skrive et ord, til I har fyldt det meste af papiret ud.
- I skal nu finde et billede på nettet, som I synes, udtrykker essensen af scenen (brug evt. jeres liste med ord som søgeord).
- Giv billedet en overskrift.
- Skriv en kort fortælling/historie om billedet – maks. 1 side. Reflekter også over den overskrift I har givet det, og se om I kan tænke det ind i fortællingen. Indskriv 1-3 af ordene fra jeres liste i fortællingen.
- Gå en tur på skolen for at indsamle en lille bunke genstande/skrald eller lignende. Det behøver ikke at være genstande som passer ind i historien.
- Ligesom Gry og Jacob gør i scenen om byen Max, vælges en fortæller, imens resten af gruppen visualiserer historien med de genstande I har indsamlet. Prøv at starte med at lade jeres impuls styre processen frem for at tænke for meget over, hvordan I visualiserer det.
- Finpuds herefter jeres scene. Snak om hvilke virkemidler, som fungerede godt eller dårligt. Se boksen for ideer til at gøre scenen bedre.
- Når I er tilfredse med jeres scene, skal I øve den 3-4 gange og vise den for resten af klassen.
- Tal om hver enkelt fremvisning og giv konstruktiv feedback i forhold til bedre virkemidler, skarpere fortælling osv.

SKÆR FRA
Kill your darlings. Tal om hvorfor I har de forskellige dele med. De skal kun være der, hvis de har en betydning for scenen.

FORSTØR ELLER FORMINDSK
De virkemidler som fungerede, kan I lege med. Gør bevægelserne kæmpe store eller helt små. Gentag eventuelt gode replikker. Gør følelserne større eller mindre.

EKSPERIMENTER MED AT LAVE TEMPOSKIFT
Lav pauser midt i det hele. Bevæg jer i slowmotion eller pludselig rigtig hurtigt.

TÆNK OVER, HVORDAN I BRUGER RUMMET
Er i oprejste, sidder I ned, står I fremme mod publikum eller er I langt tilbage i rummet.

TAL OM ALLE JERES VALG og forklar hinanden, hvorfor I synes, det fungerer.

AFSNIT 2: PRISEN FOR HÅB ER AT HANDLE

2.1 SÆT JER I BEVÆGELSE

I skal nu prøve at starte en bevægelse... en bølge gennem klassen, skolen og måske helt ud til jeres familier, hvis I tør. Det kræver mod at være de første, der starter en bevægelse, og det kræver mod at være de første følgere i en bevægelse.

MÆRKVÆRK besluttede at gøre produktionen af FRONTLØBERNE til en bæredygtig proces i samarbejde med organisationen Bæredygtig Scenekunst Nu (læs mere på www.baeredygtig-scenekunst.nu). Efter en længere proces nåede vi frem til en række retningslinjer, som alle på produktionen skulle overholde, imens vi producerede forestillingen.

ALT DET KRÆVER FOR AT STARTE EN BEVÆGELSE ER DEN FØRSTE FØLGER

Målsætningerne gælder fra og med produktionen af »FRONTLØBERNE«.

Vi har sat 5 mål i prøverummet som alle har sagt ja til:

- Papirfrit eller genbrugspapir – Normalt printes op mod 3000 siders manuskript i en devicing teaterproces. I stedet for papir brugte skuespillerne iPads til at læse manuskriptet.
- Kødfri produktion – alle skulle spise vegetarisk under prøverne.
- Intet engangsemballage – Købte man en pita eller lignende til frokost skulle den være uden sølvpapir eller andet emballage.
- Sluk dine elektroniske apparater – computer, mobiler, iPads skulle slukkes helt, når de ikke var i brug.
- Affaldssortering – der blev fra start opstillet beholdere, så vi kunne sortere alt vores affald.
- AL scenografi, rekvisitter og kostumer skulle så vidt muligt være genbrug.
- Vi målte vores strømforbrug på Teater Grob og brugte LED lamper til forestillingen.

OPGAVE – LAV JERES EGNE RETNINGSLINJER

- I skal nu blive enige om 3 regler i klassen, der kan nedsætte jeres CO2-udslip, som I skal overholde den næste måned.
- Lad jer inspirere eller vælg nogle regler fra listen nedenfor. Prøv eventuelt at udregne, hvor meget CO2 I samlet sparer på en måned.
- Hvor meget ville det blive på et år? Lav en stor planche med reglerne, som kan hænge i klassen eller skriv dem ind på jeres intranet.
- Lav en ugentlig status på, hvordan det går.

LISTE MED IDEER TIL KLIMAREGLER

- 1 vegetardag om ugen
- Maks. 1 køddag om ugen
- Sluk alle gadgets helt 1 time om dagen (Smartphone, iPad, computer osv.)
- Sluk alle gadgets helt om natten
- Maks. 1 times streaming om dagen (Tiktok, Facebook, Instagram, Netflix, HBO osv.)
- Sluk mobilen under hele skoledagen
- Køb maks. 1 stykke tøj hver tredje måned
- Køb primært genbrugstøj
- Tag cyklen i stedet for bil eller offentlig transport
- Sorter alt affald

> De sociale bevægelser har fået et comeback – eller måske er det i virkeligheden en genopfindelse af, hvad en social bevægelse kan og skal. Under alle omstændigheder kan den sociale bevægelse, hvis den bliver forstået og brugt rigtigt, genskabe hele den måde, vi tænker politik på," siger Rune Lykkeberg i et interview med ACTION om de folkelige protester, der allerede har sendt de gamle, etablerede politiske partier til tælling i flere lande.
>
> **LYKKEBERG: GAMLE PARTIER UDFORDRES AF NYE BEVÆGELSER**
> Mellemfolkeligt Samvirke
> – 10. juli 2019

2.2 RINGE I VANDET

I skal nu prøve at starte en bevægelse og sprede den til resten af skolen. Hvordan skaber man opmærksomhed om en vigtig sag? Hvordan inspirerer man andre til at følge ens eksempel?

Se først youtube videoen "Guy starts dance party" https://www.youtube.com/watch?v=GA8z7f7a2Pk
Se herefter TED talken "How to start a movement" https://www.ted.com/talks/derek_sivers_how_to_start_a_movement/transcript

SÅ HVORDAN STARTER MAN EN BEVÆGELSE?

Trin 1: Gå forrest – vær FRONTLØBER
En leder skal have modet til at skille sig ud (og blive latterliggjort). På den måde bliver det nemt at følge lederen. Prøv at få bare én til at følge dig eller vær den første til at følge en andens gode eksempel.

Trin 2: Første følger
Den første følger er vigtig, for hermed er man gået fra at være en person med en god idé til at være flertal og flertal skaber opmærksomhed. Få den første følger til at række ud efter andre følgere.

Trin 3: Vær synlige
Gør jeres bevægelse offentlig og synlig for andre – vær visuelle. Det er vigtigt at huske at nye følgere vil efterligne det andre følgere gør – ikke det lederen gør.

Trin 4: Start en lavine
Prøv at få så mange følgere med som muligt. Jo flere følgere der er med, des mindre risikofyldt er det at tilslutte sig. Til sidst kan det føles som om man er udenfor, hvis ikke man er med.

OPGAVE - GØR DET SELV!

Hele klassen skal nu starte en klimabevægelse på skolen ved at følge de 4 trin

- Find ud af, hvad jeres bevægelse skal kæmpe for eller gøre opmærksom på.
- Prøv at finde noget som for alvor engagerer jer, vækker nogle følelser i jer.

Eksempler:
- "Meatless Monday" – vi kæmper for kødfrie mandage på skolen.
- Vi vil skabe opmærksomhed på plastikudledningen i havet

TRIN 1: GÅ FORREST – VÆR FRONTLØBER

I skal have modet til at gå forrest og gøre andre opmærksomme på jeres sag ved at skille jer ud.

- Find på et tiltag som I som FRONTLØBERE kan gøre for at skabe opmærksomhed om jeres bevægelse.
- Tænk tilbage på Jacob og Grys beskrivelse af civil ulydighed i forestillingen og lad jer eventuelt inspirere.

Eksempler på tiltag:
- En Tik Tok klimadans
- "Grønne t-shirts for en grøn fremtid" – Vi går med grønne t-shirts hver fredag for at gøre opmærksomme på klimakrisen
- En flashmob i skolegården i alle spisefrikvarterer i en uge
- "Klap i for klimaet" – Ingen siger noget som helst om mandagen – HELE dagen

TRIN 2: FØRSTE FØLGER

Som klasse er I allerede en stor gruppe, men forsøg alligevel at få mindst én fra en anden klasse til at gøre det samme som jer. Prøv at fokusere på at få en elev fra hver årgang til at følge jer.

TRIN 3: VÆR SYNLIGE

I skal finde på noget, som er visuelt dvs. synligt for alle på skolen. Sørg derfor for, at det er noget alle på skolen har adgang til at se. Noget som er synligt på fællesarealer, i skolegården eller i alle klasselokaler. For at være synlige kan i f.eks.:

- Bruge jeres kroppe (dans, menneskekæder, menneskelige statuer osv.)
- Bruge farver (f.eks. T-shirts i en kraftig farve)
- Bruge jeres stemmer (hold en tale eller brug stilhed til at provokere)
- Bruge en bestemt genstand som statement (f.eks. skrald, hatte, bamser)
- Bede lederen/lærer om at lægge det på skolens Facebook eller kontakte lokalavisen

TRIN 4: START EN LAVINE

Forsøg at lave et tiltag som er nemt at følge, så der er så mange som muligt, som kan efterligne jer. Det skal altså ikke være alt for avanceret, dyrt eller grænseoverskridende at deltage i. Se hvor langt I kan nå ud. Måske kan I få elever på andre skoler til at være med. For at sprede opmærksomhed om bevægelsen kan I filme det og lægge det på sociale medier. Lav eventuelt hashtagget #frontløberne så kan I se hvad andre har lavet af tiltag.

EVALUERING OG DISKUSSIONSSPØRGSMÅL

- Hvorfor opstår sociale bevægelser – protestbevægelser?
- Hvilken betydning har disse bevægelser for vores samfund og politiske system?
- Kan man overhovedet gøre en forskel ved at starte en bevægelse eller udøve civil ulydighed?
- Hvilken betydning har bevægelser haft historisk set?

AFSNIT 3: LAD OS TALE OM DET!

3.1 STOF TIL EFTERTANKE

I skal herunder læse og udvælge en artikel, som I skal arbejde med i de nedenstående øvelser og opgaver.

▶ Læs artiklerne som er linket til her.

https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/ung-klimaaktivist-toerken-i-sommeren-2018-fik-tioeren-til-falde-mig?fbclid=IwAR1YRwqGYQapsrKjiidnWTZcDKYMB4aasLNAesaPc8vtYubb5Qzdw3vYUuk

https://www.information.dk/indland/leder/2020/09/velux-udviser-historisk-klimaansvar-goere-rent-bord-plante-ti-million-er-traeer?fbclid=IwAR1YRwqGYQapsrKjiidnWTZcDKYMB4aasLNAesaPc8vtYubb5Qzdw3vYUuk

https://politiken.dk/forbrugogliv/art5885739/12-ting-du-skal-vide-om-tøjproduktion-før-du-køber-næste-T-shirt

▶ Udvælg den artikel som skabte flest følelser hos dig (vrede, angst, frustration, glæde, håb).

▶ Snak med din sidekammerat om de vigtigste pointer og tanker du fik, da du læste artiklen.
Hvornår følte du ægte vrede/frustration/glæde/håb?

3.2 INSPIRATION - INTERVIEW

▶ Gå sammen 2 og 2 og beslut hvem der skal interviewe den anden. Interview hinanden om artiklen:

Eksempelvis:

- Har du nogle personlige oplevelser/beretninger som relaterer til artiklen/emnet?
- Hvad vil du selv gøre, for at ændre denne situation?

▶ Prøv at anskue artiklen fra nye vinkler (som om du var ældre, yngre, turist fra rummet, rig, fattig, fra fremtiden eller andet).

▶ Vælg en "rolle" og lav et nyt interview om artiklen.

- Hvilken følelse fik du, da du læste artiklen?
- Hvordan vil det påvirke dig som fattig, at drikkevandet formentligt vil koste det dobbelte om få år?
- Hvordan vil du handle på den følelse? Osv.

Byt gerne flere gange, så I begge bliver interviewet og er intervieweren.

3.3 SKRIV TALEN

▶ Skriv en tale på en halv til en hel side om artiklen ved at følge taleskrivningsguiden på: røst.dk/tips-til-din-tale

▶ Hvis I ikke har tid til at skrive en tale selv, kan I også arbejde med enten:

Grys tale fra forestillingen eller Gretha Thunbergs tale: røst.dk/talearkiv/tale-ved-fns-klimatopmode

GRYS TALE I FRONTLØBERNE

Jeg står her fordi jeg håber I vil lytte til mig. Jeg står her for at fortælle jer at vores tid er ved at rinde ud. Forskerne siger at vi kun har ti år til at løse klimakrisen. Ti år, højst. Så jeg står her for at fortælle jer at vi stadig har tid. At det endnu ikke er for sent. Men at det er nu eller aldrig.

Konsekvenserne ved at lade stå til vil være uoverskuelige. Katastrofale, ikke om hundrede år, ikke for vores børnebørn, men for os. For os alle sammen lige nu. I synes måske at det lyder radikalt, måske synes I det er patetisk. Eller latterligt. Men jeg synes det er endnu mere latterligt, endnu mere patetisk og radikalt, hvis ikke vi gør noget.

Vores politikere har magt til at ændre de strukturer, der driver rovdrift på vores natur og på os. Men det er vores ansvar at presse dem til at handle. Vi bliver nødt til at spørge os selv: Hvor kan jeg gå ind i kamp? Hvordan kan jeg bringe mine evner i spil?
Vi bliver nødt til at se virkeligheden i øjnene, vi bliver nødt til at kæmpe for håbet. Og prisen for håb er at handle.

#FRONTLØBERNE

3.4 HOLD TALEN OG GÅ VIRALT

I skal nu prøve at holde jeres tale. For at få mest gennemslagskraft når I holder talen, kan I lave disse indledende øvelser.

FORØVELSE - FØLELSESCIRKLEN

- Brug patos for at trænge igennem

- Stil jer i en rundkreds
- Læreren vælger en følelse og finder på en kort sætning som passer til følelsen. F.eks.: Vred – Hvad fanden har du gang i?!?
- Læreren vender sig nu mod eleven til højre for sig og gentager sætningen helt neutralt.
- Eleven "sender" sætningen videre til personen til højre for sig, men nu med lidt mere følelsesladning.
- Sætningen sendes hele cirklen rundt og for hver elev, som sender den videre, vokser følelsen indtil den når den sidste i cirklen som er edderspændt rasende.
- Prøv med en ny følelse og en ny sætning.

FORØVELSE - SHOUT OUT LOUD

- Brug din stemme

- Læs først jeres tale igennem flere gange og sig den højt for en klassekammerat
- Gå ned i skolegården eller ud på fodboldbanen
- Vælg hvem der skal starte med at læse sin tale højt
- Resten af klassen stiller sig ca. 10-15 meter fra taleren (I skal ikke kunne høre hinanden, hvis I taler normalt).
- Den der skal holde sin tale, skal nu råbe talen ned til de andre, så de kan høre hele talen højt og tydeligt.
- Klassen må gerne sige til, hvis det ikke er højt nok.
- Skift taler og gentag øvelsen indtil alle har prøvet.

FORØVELSE - TEMPO

- Giv din tale dynamik

- Fremfør jeres tale for klassen i forskellige tempi og prøv at lege med at skifte tempo undervejs
- Start med at fremføre talen i slowmotion og skift undervejs til turbo

FORØVELSE - DE SELVKØRENDE ARME

- Understreg dine pointer med din krop

- Gå sammen i grupper af 3-4
- Elev A stiller sig med armene på ryggen
- Elev B stiller sig bag elev A og maser sine arme ind imellem elev A's arme, så de kommer ud på forsiden og ligner elev A's arme.
- Elev C sætter sig og læser elev A's tale op
- Elev A læser sin tale højt
- Elev B skal agere arme for elev A – Vær kreative og husk at elev A's ansigt jo også er dit ansigt. Armene skal virkelig overbevise lytterne om talens pointer
- Skift rundt så alle prøver at holde tale med selvkørende arme
- Efter øvelsen kan I prøve at holde talen selv med jeres egne arme, men prøv nu at tænke over, at få kropsmimik med i talen.

HOLD TALEN – DARE YOU?

I skal nu holde talen. Hold måske talen for dine forældre, for skolen, for dine venner, nede på torvet, i centeret eller lignende. Tænk over de virkemidler I brugte i forøvelserne.

I må meget gerne filme talen og lægge den op på de sociale medier. Brug hashtagget #frontløberne. Så kan du se andre elever, som har holdt klimataler, og teatret kan reposte filmene via MÆRKVÆRKs platforme.